

OBČINA VRANSKO

Projektna naloga

*Interpretacijski center v rojstni hiši Lavoslava Schwentnerja –
Schwentner in slovenska moderna*

VSEBINA

- I Ozadje
- II Cilji projekta
- III Predmet javnega naročila
- IV Zahteve naročnika
- V Hiša in točke
- VI Tehnične in vsebinske zahteve
- VII Izvedba in sodelovanje z naročnikom
- VIII Kaj mora vsebovati elaborat (idejna zasnova)

Elaborat je obvezen in se ocenjuje. Ponudba mora obvezno vsebovati elaborat (idejno zasnovo), ki ga ocenjevalna komisija oceni po merilu 2 in prinaša do 50 od skupno 100 točk. Odda se ločeno, po sistemu dveh ovojnic, vsebina pa je opredeljena v poglavju VIII. Ponudba brez elaborata je nepopolna in bo izločena.

I

Ozadje

LAVOSLAV SCHWENTNER, KNJIGARNAR IN MECEN

Lavoslav Schwentner se je rodil na Vranskem. Kot knjigarnar in založnik v Ljubljani je postal ena ključnih osebnosti slovenske moderne: izdajal je dela avtorjev, ki so danes temelj slovenske književnosti, in jih podpiral tudi takrat, ko njihova dela še niso bila sprejeta. Njegova založba je bila za mlade pisatelje prostor, kjer so lahko objavili, in ljudje, ki so jim zaupali.

Posebno mesto v njegovi zgodbi ima prijateljstvo z Ivanom Cankarjem. Odnos med založnikom in pisateljem je bil hkrati poslovni in oseben, poln zaupanja, pa tudi napetosti, ki jih prinaša življenje umetnika. Prav to prijateljstvo kaže, kako je mecen omogočil, da je nastalo delo, ki bi brez njega morda ostalo nenapisano.

Zgodovinska dejstva, ki jih ta naloga omenja, so izhodišče. Vse vsebine bodo pred objavo pregledali strokovnjaki naročnika.

ZALOŽNIK IN NJEGOVI AVTORJI

Založnik na prelomu stoletja ni bil le tiskar ali trgovec. Odločal je, katere knjige bodo izšle, tvegal lasten denar in z avtorji pogosto delil tudi njihove stiske. Mladi pisatelji moderne so bili večinoma revni, njihova dela pa za takratno okolje drzna in nenavadna. Brez založnika, ki je verjel vanje, bi marsikatero delo ostalo v predalu.

Schwentnerjeva knjigarna je bila tudi kraj srečevanja, kjer so se izmenjevale novice, mnenja in rokopisi. Naročnik želi, da obiskovalec ta svet doživi kot živ prostor ljudi in idej, ne kot seznam izdanih naslovov. Ponudnik naj v elaboratu predlaga, katere zgodbe iz tega sveta bo izpostavil in zakaj.

SLOVENSKA MODERNA IN NARODNA ZAVEST

Slovenska moderna na prelomu 20. stoletja je obdobje, v katerem je slovenska književnost dozorela in se postavila ob bok evropski. Knjige in literatura so takrat pomenile več kot umetnost: bile so način, kako je majhen narod v velikem cesarstvu oblikoval svojo zavest, svoj jezik in svoje mesto v svetu.

Rdeča nit centra je zato vzpostavljanje in krepitev slovenske narodne zavesti skozi knjige in literaturo slovenske moderne, z osrednjim poudarkom na prispevku Lavoslava Schwentnerja. Obiskovalec naj razume, da za vsako veliko knjigo ne stoji le pisatelj, ampak tudi človek, ki jo je omogočil.

VRANSKO KOT KRAJ ZGODBE

Vransko leži na prehodu med osrednjo Slovenijo in Savinjsko dolino, ob avtocesti med Ljubljano in Celjem. Mimo kraja vsak dan pelje veliko ljudi, a le redki se ustavijo. Center lahko to spremeni: postane razlog, da se popotnik ustavi, in cilj, zaradi katerega se šolska skupina ali izletniki odpravijo prav na Vransko.

Zgodba Schwentnerja je zgodba človeka, ki je odšel iz majhnega kraja v mesto in tam spremenil kulturo svojega naroda. Prav ta lok, od Vranskega do Ljubljane in nazaj v zavest domačega kraja,

je del zgodbe, ki naj jo center pove. Domačini naj v njem prepoznajo, da je njihov kraj dal človeka, brez katerega slovenska književnost ne bi bila taka, kot jo poznamo.

ROJSTNA HIŠA NA VRANSKEM

Rojstna hiša Lavoslava Schwentnerja je kulturni spomenik in naravno izhodišče zgodbe: tu se je začelo življenje človeka, ki je pomembno zaznamoval slovensko kulturo. Naročnik jo želi preoblikovati v sodoben interpretacijski center, ki bo obiskovalce popeljal v svet slovenskega kulturnega prebujenja in jih nagovoril tako razumsko kot čustveno.

Hiša je majhna in ima svoj značaj. Prav ta značaj je dragocenost, ki naj jo rešitev poudari, ne prekrije. Tehnologija naj bo v hiši prisotna diskretno in naj služi zgodbi, ne obratno.

ZAKAJ PRAV DANES

V času, ko mladi berejo drugače kot generacije pred njimi in ko se vrednost knjige pogosto meri v klikih, ima zgodba o založniku, ki je verjel v knjige, kaj povedati. Naročnik ne želi muzeja, v katerem se gleda za steklo. Želi prostor, v katerem obiskovalec začuti, da so knjige nekoč spreminjale narod, in se vpraša, kaj pomenijo njemu danes.

Center naj zato povezuje preteklost s sedanostjo. Pisma, rokopisi in fotografije naj bodo izhodišče, ne cilj; cilj je obiskovalec, ki odide z novim pogledom na slovensko književnost in na Vransko.

DANAŠNJE STANJE IN PRILOŽNOST

Zgodba Lavoslava Schwentnerja je danes znana predvsem strokovni javnosti. Obiskovalec, ki pride na Vransko, o njej težko izve kaj več, saj kraj ne ponuja prostora, v katerem bi jo lahko doživel. Gradivo o Schwentnerju in njegovi založbi je razpršeno in javnosti večinoma nedostopno.

Občina želi to spremeniti. Center naj Vransko postavi na zemljevid kulturnega turizma, postane cilj šolskih ekskurzij in izletov ter domačinom vrne zgodbo njihovega kraja. Naročnik verjame, da je zgodba o mecenu slovenske moderne dovolj močna, da pritegne obiskovalce iz vse Slovenije in tudi iz tujine.

CILJNE SKUPINE

Center je namenjen širokemu krogu obiskovalcev. Naročnik posebej izpostavlja šolske skupine, za katere je slovenska moderna del učnega načrta; družine z otroki, ki iščejo doživetje, v katerem lahko sodelujejo vsi; individualne goste in ljubitelje književnosti; skupine organiziranih izletov in upokojencev; tuje goste; ter domačine, ki naj v centru znova odkrijejo zgodbo lastnega kraja.

Center mora enako dobro nagovoriti obiskovalce z različnimi oblikami oviranosti, starejše in tiste, ki sodobne tehnologije ne uporabljajo radi. Ponudnik naj v elaboratu pokaže, kako bo posamezne skupine nagovoril, ne da bi izkušnjo razdrobil na ločene programe.

II

Cilji projekta

Naročnik želi, da obiskovalec Vranskega ne odide le z vtisom o stari hiši, ampak z razumevanjem, kdo je bil Lavoslav Schwentner in zakaj je slovenska moderna brez njega težko predstavljiva. Zgodba mecena in njegovih avtorjev naj postane prepoznavna vsebina, ki obiskovalce pripelje na Vransko.

Obiskovalec naj bo v centru dejaven: naj sam raziskuje pisma in rokopise, posluša glasove modernistov in stopi v sobo, kjer sta se srečevala Schwentner in Cankar. Tako postane soudeleženec dediščine, ne le njen opazovalec.

Center naj nagovori tako razum kot čustva. Obiskovalec naj izve dejstva o ljudeh, knjigah in času, a naj ga ta dejstva tudi ganejo in presenetijo. Prav preplet znanja in doživetja loči interpretacijski center od razstave z napisi, in prav to naročnik pričakuje od izvajalca.

Center naj bo odprt za vse: za šolske skupine, družine, starejše, tuje goste in obiskovalce z različnimi oblikami oviranosti. Naročnik želi, da gluhi, naglušni, slepi ali slabovidni obiskovalec doživi isto zgodbo kot drugi, ne le njen okrnjen del, in da tudi tisti, ki hiše ne morejo obiskati, zgodbo doživijo na daljavo.

Center naj spoštuje avtentičnost spomenika. Originalno gradivo naj se ne obremenjuje, saj ga obiskovalec spoznava prek digitalnih kopij, rekonstrukcije pa naj temeljijo na zgodovinski preverjenih dejstvih.

Projekt naj okrepi prepoznavnost Vranskega in kulturnega spomenika, poveže dediščino z lokalno skupnostjo in postane temelj za nadaljnji razvoj. Center naj omogoča, da se mu s časom dodajo nove vsebine in novi jeziki ter da postane prostor, v katerem bo občina lahko pripravljala literarne dogodke in programe za šole.

Rešitev mora biti trajnostna: dolgoročno vzdržljiva, enostavna za upravljanje in razširljiva brez ponovnega razvoja.

TON IN SPOROČILO

Center ne sme biti učna ura. Slovenska moderna je za mnoge obiskovalce šolska snov, ki so jo morali brati, ne pa doživeti. Naročnik želi to spremeniti: o modernistih naj center govori skozi ljudi, njihove dvome, prepire, prijateljstva in denarne skrbi, ne skozi letnice in naslove.

Ton naj bo topel, oseben in živ. Zgodba ima tudi težke trenutke: revščino umetnikov, zavržene knjige, spore. Ti naj ostanejo resnični, a naj obiskovalca ne odvrnejo. Na koncu obiska naj prevlada občutek, da so knjige nekoč spreminjale svet in da ga lahko še danes.

Center naj nagovori tudi otroke. Zanje naj obstajajo preprosti vstopi v zgodbo: vprašanje, skrivnost v pismu, glas, ki ga prepoznajo. Družina naj obisk doživi skupaj, ne vsak zase.

Besedila naj bodo kratka in jasna. Vsaka postaja naj ima eno glavno sporočilo, ki ga obiskovalec razume v nekaj sekundah, podrobnosti pa poišče, če ga zanimajo.

KAJ OBISKOVALEC ODNESE

Naročnik želi, da obiskovalec odide z eno zgodbo, ki jo zna povedati naprej: da je bil z Vranskega doma človek, ki je slovenskim pisateljem omogočil, da so pisali, in da brez njega ne bi brali knjig, ki jih danes poznamo vsi.

Ob tem naj odide z radovednostjo, da katero od teh knjig znova vzame v roke, in z razlogom, da se na Vransko vrne.

III

Predmet javnega naročila

Predmet naročila je zasnova, izdelava, dobava in postavitve interpretacijskega centra v rojstni hiši Lavoslava Schwentnerja na Vranskem. Naročilo obsega celoten cikel od vsebinske in oblikovalske zasnove do predaje delujočega centra v upravljanje osebju naročnika.

Naročnik ne kupuje posameznih naprav ali aplikacij, temveč celovito doživetje, v katerem se zgodba, hiša, tehnologija in obiskovalec povežejo v eno pripoved. Izvajalec prevzema odgovornost za to, da bodo vsi deli delovali skupaj, da bo zgodba razumljiva in da bo obisk smiselno vodil od praga hiše do zadnjega prostora.

OBSEG NAROČILA

- strojna oprema po razpisnem popisu, z dobavo, montažo, priklopom in zagonom;
- interaktivna miza z digitaliziranimi pismi, rokopisi in fotografijami, povezanimi s Schwentnerjem;
- zvočne in video instalacije s fragmenti pogovorov slovenskih modernistov ter ilustracijami avtorjev in knjig;
- navidezna resničnost: rekonstrukcija srečanja Lavoslava Schwentnerja in Ivana Cankarja;
- virtualni obisk hiše v 360°, za gibalno ovirane in za obisk na daljavo;
- zvočni vodič po hiši za vse obiskovalce, tudi za slepe in slabovidne;
- digitalizacija arhivskega gradiva, ki ga za center zagotovi naročnik, v obsegu do 150 enot;
- vsebine v treh jezikih;
- prilagoditve za gluhe, naglušne, slepe, slabovidne in gibalno ovirane obiskovalce;
- testiranje, usposabljanje osebja in dokumentacija.

Podroben obseg in minimalne specifikacije so v prilogi Razpisni popis del in opreme. Ponudnik mora ponuditi celoten obseg; delne ponudbe niso dopustne.

KAJ NAROČNIK PRIČAKUJE OD IZVAJALCA

Naročnik išče partnerja, ki bo zgodbo Lavoslava Schwentnerja in slovenske moderne vzel za svojo. Pričakuje izvajalca, ki posluša, predlaga in pove, kadar kakšna zamisel ne bo delovala, hkrati pa spoštuje znanje strokovnjakov in odločitve naročnika.

Izvajalec naj misli na celoto: na obiskovalca, ki pride prvič, na šolsko skupino, ki pride z učiteljico, na osebje, ki bo s centrom živel vsak dan, in na kraj, ki bo z njim pridobil. Naročnik ceni preproste in premišljene rešitve bolj kot tehnološko bleščeče, ki bi obiskovalca zmedle ali osebju povzročale težave.

Izvajalec naj naročnika sproti obvešča o napredku, pravočasno opozori na tveganja in ob koncu preda delujoč, urejen in dokumentiran center.

KAJ NI PREDMET NAROČILA

Predmet naročila niso gradbena, obrtniška in restavratorska dela v hiši, dvigalo in dostopne poti, elektroinstalacije do mest priključkov ter program literarnih dogodkov in delavnic. Naročnik bo

te pogoje zagotovil sam ali v ločenih postopkih. Izvajalec mora svoje rešitve z njimi uskladiti in pravočasno sporočiti vse zahteve, ki izhajajo iz njegove zasnove.

IV

Zahteve naročnika

Ponudnik mora v elaboratu odgovoriti na vsako od spodnjih zahtev. Naročnik bo pri ocenjevanju preverjal, ali je vsaka zahteva naslovljena in kako prepričljivo. Zahteve opisujejo, kaj naročnik pričakuje; način izvedbe predlaga ponudnik.

Pregled zahtev; podroben opis vsake zahteve sledi tabeli.

Št.	ZAHTEVA	BISTVO
1	Ena zgodba v hiši	povezana pripoved z začetkom, osrednjim delom in zaključkom
2	Interaktivna miza z arhivom	pisma, rokopisi in fotografije za posameznika in skupino
3	Glasovi moderne	pogovori modernistov v slušalkah, ilustracije in avtorji
4	Srečanje v navidezni resničnosti	Schwentner in Cankar, verodostojna rekonstrukcija, vrh obiska
5	Virtualni obisk hiše	360° za gibalno ovirane in obisk na daljavo
6	Zvočni vodič za vse	vodič na telefonu, tudi za slepe in slabovidne
7	Arhivsko gradivo in digitalizacija	gradivo zagotovi naročnik, izvajalec ga izbere in digitalizira (do 150 enot)
8	Trije jeziki	slovenščina, angleščina, nemščina; nov jezik brez programiranja
9	Dostopnost	nadomestni način za vsako postajo, brez najave
10	Avtentičnost spomenika	odstranljiva oprema brez posega v stavbo
11	Skupine in pretok	razporeditev razreda, vodena različica za šole
12	Upravljanje	osebje upravlja samo, brez programiranja

Zahteva 1 · Ena zgodba v hiši

Naročnik želi, da center deluje kot ena povezana pripoved, ne kot zbirka ločenih naprav. Obisk naj ima jasen začetek, osrednji del in zaključek. Rdeča nit je vzpostavljanje slovenske narodne zavesti skozi knjige in literaturo slovenske moderne, z osrednjim poudarkom na Lavoslavju Schwentnerju.

Vsak prostor hiše naj ima v zgodbi svojo vlogo, prehodi med njimi pa naj bodo vsebinsko utemeljeni. Obiskovalec naj vedno ve, kje je in kam gre naprej, tudi če hiše ne obišče v predvidenem vrstnem redu.

Ker je hiša majhna, naročnik pričakuje, da bo ponudnik razporeditev postaj po prostorih predlagal na podlagi ogleda in jo v elaboratu utemeljil.

Zahteva 2 · Interaktivna miza z arhivom

Naročnik želi interaktivno mizo z zaslonom na dotik, na kateri obiskovalec raziskuje digitalizirana pisma, rokopise in fotografije, povezane s Schwentnerjem, s poudarkom na ključnih trenutkih

njegove kariere. Obiskovalec naj gradivo lahko poveča, prebere prepis rokopisa in izve, v kakšnih okoliščinah je nastalo.

Miza naj bo uporabna za posameznika in za manjšo skupino, ki gleda skupaj. Dostopna mora biti tudi z invalidskega vozička. Naročnik želi, da bi obiskovalec ob pismih začutil, da bere tuje zasebno sporočilo, in da bi ga to pritegnilo v zgodbo.

Izbor gradiva naj bo premišljen. Bolje manj pisem, ki povedo zgodbo, kot veliko gradiva, v katerem se obiskovalec izgubi.

Miza naj omogoča tudi preprosto igro ali nalogo za otroke in šolske skupine, na primer iskanje skrite podrobnosti v pismu ali prepoznavanje rokopisa. Naročnik želi, da bi obiskovalec ob mizi ostal, ker ga zgodba zanima, ne le zato, ker je zaslon na dotik.

Zahteva 3 · Glasovi moderne

Naročnik želi zvočno-izkustveno instalacijo, v kateri obiskovalec s slušalkami posluša fragmente pogovorov in razprav slovenskih modernistov, na zaslonih pa vidi ilustrirane knjige in avtorje ter njihove ključne misli. Instalacija naj pokaže, kako so ideje modernistov vplivale na razvoj slovenskega literarnega prostora.

Pogovori naj zvenijo živo in verjetno, kot bi obiskovalec prisluškoval za mizo v kavarni. Temeljiti morajo na virih: pismih, spominih in delih avtorjev. Kjer je pogovor domišljen, naj bo to obiskovalcu povedano. Glasovi so lahko posneti ali sintetizirani; pomembno je, da zvenijo naravno in da jih obiskovalec med seboj loči.

Instalacijo naj hkrati uporablja več obiskovalcev, vsak s svojimi slušalkami. Gluhi in naglušni naj pogovore spremljajo s podnapisi.

Izbor avtorjev in tem naj zajame širino moderne, a naj ostane obvladljiv. Naročnik pričakuje, da bodo pogovori kratki, da jih obiskovalec lahko posluša posamično in v poljubnem vrstnem redu, ter da se vsak konča z mislijo, ki ostane.

Zahteva 4 · Srečanje Schwentnerja in Cankarja v navidezni resničnosti

Naročnik želi, da obiskovalec z očali za navidezno resničnost vstopi v rekonstrukcijo sobe, v kateri sta se srečevala Lavoslav Schwentner in Ivan Cankar, in doživi njun pogovor. Iz prve roke naj spozna globino njunega intelektualnega in osebnega odnosa.

Rekonstrukcija mora temeljiti na zgodovinsko preverjenih dejstvih: o prostoru, opremi, oblačilih in vsebini pogovora. Kjer gradivo ni ohranjeno, naj bo to obiskovalcu jasno povedano. Podoba likov se opredeli tekom projekta skupaj z naročnikom; ponudnik v elaboratu predlaga izhodišča.

Za mnoge bo to prva izkušnja z navidezno resničnostjo, zato naj bo uvod kratek in prijazen. Ob obisku skupin ne sme nastajati dolga vrsta; ponudnik naj pove, kako bo skupino razporedil.

Srečanje naj bo vrh obiska. Naročnik pričakuje, da bo doživetje kratko, a intenzivno, in da bo obiskovalec po njem razumel, zakaj sta si bila mecen in pisatelj potrebna. Tisti, ki čakajo na očala, naj lahko spremljajo, kaj se dogaja, da tudi čakanje postane del obiska.

Zahteva 5 · Virtualni obisk hiše

Obiskovalci z omejeno mobilnostjo, ki ne morejo v vse prostore hiše, naj hišo doživijo s 360° posnetki, v očalih za navidezno resničnost ali na zaslonu. Isti posnetki naj omogočijo tudi obisk na daljavo, na spletu, za tiste, ki na Vransko ne morejo priti, ter predstavitev na sejmihih in v šolah.

Virtualni obisk naj ne bo le prelet prostorov. Obiskovalec naj v njem sliši isto zgodbo kot v hiši in naj izve, kaj ga čaka, če pride osebno.

Ponudnik naj predlaga, kako bo virtualni obisk dostopen na spletni strani naročnika in kako ga bo naročnik uporabljal pri promociji kraja, v šolah in na sejmih.

Zahteva 6 · Zvočni vodič za vse obiskovalce

Po hiši naj obiskovalca vodi zvočni vodič na njegovem telefonu, ki ga odpre s kodo QR, brez nameščanja. Vodič je namenjen vsem obiskovalcem, posebej pa slepim in slabovidnim: zanje vsebuje zvočne opise prostorov, predmetov in vsebin na zaslonih.

Vodič naj deluje na vseh telefonih, tudi na iPhonu, in z bralniki zaslona. Obiskovalec brez telefona naj dobi enakovredno izkušnjo na drug način; ponudnik naj pove, kako.

Vodič naj obiskovalca ne prekinja med poslušanjem in naj mu pusti, da hišo raziskuje v svojem ritmu. Vsebine vodiča naj dopolnjujejo postaje, ne ponavljajo, kar obiskovalec že vidi na zaslonu.

Zahteva 7 · Arhivsko gradivo in digitalizacija

Pisma, rokopisi in fotografije, ki se uporabijo v centru, naj se digitalizirajo tako, da originali niso obremenjeni in da digitalne kopije ostanejo naročniku za trajno hrambo in nadaljnjo rabo. Gradivo se zajame v visoki ločljivosti, z metapodatki o viru in pravicah.

Arhivsko gradivo zagotovi naročnik: pisma, rokopise, fotografije in drugo gradivo, ki ga hrani sam ali ga pridobi od drugih ustanov, skupaj s pravicami za uporabo v centru. Izvajalec iz predanega gradiva skupaj s strokovnjaki naročnika izbere, kar zgodbo najboljše pove, in ga digitalizira. Podrobnosti formatov so v razpisnem popisu.

Obseg digitalizacije je omejen na največ 150 enot (enota je ena stran pisma ali rokopisa ali ena fotografija). Gradivo, ki ga naročnik preda že digitalizirano v zahtevani ločljivosti, se ne zajema ponovno. Na interaktivni mizi se predstavi do 40 dokumentov (pisem ali rokopisov) s celotnim prepisom v slovenščini in povzetkom v angleščini in nemščini ter do 60 fotografij z razlago. Če bi naročnik želel več, se dodatne enote obračunajo po ceni na enoto iz ponudbe.

Ponudnik naj v elaboratu pove, kako bo gradivo izbral in digitaliziral, kako bo ravnal z originali in kaj od naročnika potrebuje za predajo.

Digitalizirano gradivo naj bo urejeno tako, da ga naročnik lahko uporabi tudi zunaj centra: v publikacijah, na spletu in v programih za šole.

Zahteva 8 · Trije jeziki

Vse vsebine morajo biti v slovenščini, angleščini in nemščini. Nov jezik naj se doda brez programiranja. Prevodi naj ne bodo dobesedni, ampak prilagojeni bralcu, ki mu je slovenska moderna verjetno neznana.

Glasovi modernistov in dialog v navidezni resničnosti so v izvirniku slovenski. Vsi glasovi, slovenski in tuji, so lahko posneti ali sintetizirani. Ponudnik naj predlaga, kako bodo tuji gostje te vsebine razumeli, s podnapisi ali z glasom v tujem jeziku, in katere glasove bo posnel in katere sintetiziral.

Zahteva 9 · Dostopnost

Center mora biti dostopen obiskovalcem s posebnimi potrebami, različnim starostnim skupinam in tistim, ki pametnega telefona nimajo ali ga ne želijo uporabljati. Ponudnik naj za vsako postajo predvidi nadomestni način in ga v elaboratu opiše.

Gluhi in naglušni: podnapisi in pisni prepisi vseh video in zvočnih vsebin. Slepí in slabovidni: zvočni vodič z zvočnimi opisi, aplikacija za bralnike zaslona, taktilni tloris hiše in oznake v Braillovi pisavi. Gibalno ovirani: miza, dostopna z vozička, in virtualni obisk prostorov, ki niso dostopni. Rešitve naj preizkusijo uporabniki iz teh skupin.

Dostopnost naj bo del zasnove od začetka, ne dodatek na koncu.

Naročnik pričakuje, da bo obiskovalec z oviranostjo center obiskal samostojno, brez posebne najave. Kjer to zaradi značaja hiše ni mogoče, naj ponudnik predlaga enakovredno doživetje.

Zahteva 10 · Avtentičnost spomenika

Hiša je kulturni spomenik. Oprema mora biti postavljena tako, da ne posega v zaščitene dele stavbe in da jo je mogoče kadar koli odstraniti brez sledi. Kabli naj bodo skriti, a dostopni za vzdrževanje.

Ponudnik naj v elaboratu pokaže, kako bo tehnologijo umestil diskretno, da ostane hiša v ospredju. Postavitve bo usklajena s spomeniškovarstveno službo.

Zahteva 11 · Skupine in pretok

Center bo pogosto obiskal šolski razred ali avtobus izletnikov. Ponudnik naj pokaže, kako se skupina razporedi po hiši, da nobena postaja ne ustavi cele skupine in da imajo tisti, ki čakajo, kaj početi.

Za šole naj bo na voljo vodena različica obiska, ki jo izpelje osebje naročnika ali učitelj.

Vodena različica naj se navezuje na učni načrt slovenščine, kjer je slovenska moderna obvezna snov. Ponudnik naj predlaga, kako bo učitelj obisk pripravil in kako bodo učenci po obisku nadaljevali delo v razredu.

Zahteva 12 · Upravljanje

Vsebine in delovanje opreme mora osebje naročnika upravljati samo, brez programerskega znanja. Oprema naj se vklaplja in izklaplja samodejno ali z enim ukazom.

Naročnik naj vidi, ali vse postaje delujejo, in naj center s časom dopolnjuje sam, na primer ob obletnicah ali literarnih dogodkih.

V

Hiša in točke

LOKACIJA

Center bo v rojstni hiši Lavoslava Schwentnerja na Vranskem. Razporeditev postaj po prostorih hiše predlaga ponudnik v elaboratu na podlagi obveznega ogleda. Naročnik pričakuje, da bo razporeditev sledila zgodbi in značaju posameznih prostorov.

OPIS PROSTOROV

Hiša je majhna stanovanjska stavba z omejeno površino in nekaj prostori. Prostori so različni po velikosti in svetlobi, nekateri zaradi stopnic morda niso dostopni vsem obiskovalcem. Rešitev naj upošteva višino prostorov, nosilnost tal, naravno svetlobo in poti med prostori.

Pred hišo naj obiskovalec prepozna, da vstopa v center. Ponudnik naj predlaga, kako bo obiskovalca sprejel na pragu, ne da bi posegel v videz spomenika.

POTEK OBISKA

Naročnik si obisk predstavlja v štirih delih. Vsak ima svojo vlogo, skupaj pa tvorijo eno zgodbo.

Prihod. Obiskovalec vstopi v hišo, v kateri se je rodil Lavoslav Schwentner. Z zvočnim vodičem ali brez njega izve, kje je in kaj ga čaka. Ta del je kratek, nekaj minut.

Človek. Ob interaktivni mizi spozna Schwentnerja skozi njegova pisma, rokopise in fotografije: knjigarnarja, založnika in mecena.

Čas. V zvočni instalaciji prisluhne modernistom, njihovim pogovorom in sporom, in spozna, kako so njihove knjige oblikovale slovensko narodno zavest.

Srečanje. V navidezni resničnosti stopi v sobo, kjer se srečata mecen in pisatelj. To je vrh obiska, po katerem obiskovalec hišo zapusti z zgodbo, ki jo zna povedati naprej.

Ponudnik lahko potek utemeljeno spremeni, a mora ohraniti jasen začetek, osrednji del in zaključek.

TOČKE IN PRIČAKOVANO DOŽIVETJE

Točke (v besedilu tudi postaje) so funkcionalne enote projekta in so označene T1 do T4. Enake oznake uporabljata razpisni popis del in opreme in shema obiska. Vsaka točka ima tri vrste postavk: TEH je strojna oprema točke, MUM multimedija, ki na njej teče (na primer T3-MUM1 za srečanje v Sobi srečanja), in OPP oprema prostora točke. Skupna tehnika hiše ima oznake H-TEH, skupne storitve oznake SK-STO. Tako je vedno jasno, katera multimedija sodi h kateri točki in na kateri opremi teče. Vodič po hiši (T4) ni vezan na en prostor, ampak spremlja obiskovalca po vsej hiši.

Spodnji opisi povzemajo, kaj naročnik pričakuje od posamezne postaje. Niso predpis rešitve, temveč opis namena, ki ga mora ponudnik v elaboratu izpolniti in nadgraditi.

T1 · Miza z arhivom *Od knjigarnarja do mecena*

ZAITEVANA FUNKCIJA: interaktivna miza z zaslonom na dotik: digitalizirana pisma, rokopisi in fotografije, ključni trenutki Schwentnerjeve kariere

Obiskovalec ob mizi sreča Schwentnerja: mladeniča z Vranskega, ki je postal knjigarnar v Ljubljani, založnika, ki je verjel v mlade avtorje, in mecena, ki jim je pomagal tudi takrat, ko se ni izplačalo. Pisma naj bodo izbrana tako, da povedo zgodbo: prošnje za predujem, dogovori o izdaji, zahvale in spori. Obiskovalec naj ob njih začuti, da gleda v zasebno življenje ljudi, ki jih pozna le iz učbenikov.

T2 · Glasovi moderne *pogovori slovenskih modernistov*

ZAITEVANA FUNKCIJA: zvočne in video instalacije: fragmenti pogovorov modernistov v slušalkah, ilustracije knjig in avtorjev na zaslonih

Obiskovalec si nadene slušalke in se znajde sredi pogovora modernistov. Slišati je, kako se prepirajo o umetnosti, o jeziku, o tem, kaj je slovensko in kaj evropsko. Na zaslonu vidi njihove obraze, ilustrirane knjige in misli, ki so ostale. Postaja naj modernistov ne predstavi kot spomenike, ampak kot mlade ljudi z ideali, dvomi in humorjem.

T3 · Soba srečanja *Dva velikana, mecen in pisatelj*

ZAITEVANA FUNKCIJA: navidezna resničnost: srečanje Schwentnerja in Cankarja; v istih očalih virtualni obisk hiše v 360°

Obiskovalec si nadene očala in je v sobi, kjer se srečata Schwentner in Cankar. Prisostvuje njunemu pogovoru: o knjigi, ki nastaja, o denarju, ki ga ni, o zaupanju med njima. To je najbolj osebni trenutek obiska in njegov vrh. Kdor očal ne želi ali ne more uporabiti, naj zgodbo vseeno doživi na drug način. V istih očalih je na voljo tudi virtualni obisk vseh prostorov hiše za gibalno ovirane.

T4 · Vodič po hiši *zvočni vodič po hiši*

ZAITEVANA FUNKCIJA: zvočni vodič na telefonu obiskovalca za vse, z zvočnimi opisi za slepe in slabovidne; obisk hiše na daljavo

Zvočni vodič obiskovalca spremlja od praga do zadnjega prostora. Pove, kje je, kaj je v prostoru posebnega in kaj ga čaka. Slepim in slabovidnim opiše prostore, predmete in vsebine na zaslonih, tako da doživijo isto zgodbo kot drugi. Na spletu omogoča obisk hiše na daljavo.

PRETOK OBISKOVALCEV IN SKUPINE

Hiša je majhna, zato je razporeditev obiskovalcev ključna. Naročnik pričakuje, da bo center sprejel posameznike, družine in skupine do velikosti šolskega razreda. Ponudnik naj pokaže, kako se razred razdeli med postaje, da vsi doživijo vse postaje v razumnem času in da se v nobenem prostoru ne gnetejo.

Kjer lahko postajo naenkrat uporabi le nekaj ljudi, na primer navidezno resničnost, naj ponudnik predvidi vrstni red, ki skupino kroži med postajami. Naročnik predvideva obisk, dolg od 40 do 50 minut; ponudnik naj pove, koliko obiskovalcev na uro lahko center sprejme.

OBISKOVALCI BREZ PAMETNEGA TELEFONA

Del obiskovalcev telefona ne bo imel ali ga ne bo želel uporabljati. Center mora zanje delovati enako dobro. Vse postaje razen zvočnega vodiča delujejo brez telefona obiskovalca; za vodič naj ponudnik predlaga nadomestni način, na primer tiskan vodič ali izposojajo naprave.

PRIKLJUČKI

Strojna oprema in njene minimalne specifikacije so navedene v prilogi Razpisni popis del in opreme. Naročnik zagotovi električne priključke na mestih postaj. Ponudnik mora v elaboratu navesti potrebno moč, razvode in mesta priključkov.

VI

Tehnične in vsebinske zahteve

Spodnje zahteve dopolnjujejo zahteve naročnika iz poglavja IV in so obvezne za vse ponudnike. Ponudnik naj v elaboratu pri vsaki pojasni, kako jo bo izpolnil.

DELOVANJE BREZ POVEZAVE

- Vse postaje v hiši delujejo brez internetne povezave; povezava je potrebna le za posodobitve vsebin.
- Zvočni vodič deluje tudi ob slabem signalu; vsebine se naložijo ob vstopu v hišo prek omrežja centra.
- Za obiskovalce brez pametnega telefona je predviden nadomestni način.

DOSTOPNOST

Dostopnost ne sme zahtevati najave ali pomoči osebja. Spodnje zahteve so minimalne.

- Vse video in zvočne vsebine imajo podnapise in pisne prepise.
- Zvočni vodič vsebuje zvočne opise za slepe in slabovidne.
- Aplikacija deluje z bralniki zaslona, omogoča povečavo pisave in visok kontrast (standard WCAG 2.1 AA).
- Na voljo sta taktilni tloris hiše in oznake v Braillovi pisavi.
- Interaktivna miza je dostopna z invalidskega vozička.
- Prostori, ki niso dostopni gibalno oviranim, so na voljo v virtualnem obisku.

DIGITALIZACIJA

Arhivsko gradivo, ki ga preda naročnik (do 150 enot), se zajame v visoki ločljivosti (matrike TIFF najmanj 400 dpi, za uporabo JPEG), z metapodatki o viru in pravicah. 360° posnetki hiše se predajo naročniku v izvirni ločljivosti. Vse digitalne kopije ostanejo naročniku za trajno hrambo.

ZVOK, SVETLOBA IN PROSTOR

V majhni hiši se zvok hitro razširi iz prostora v prostor. Zvočne vsebine naj se zato predvajajo pretežno v slušalkah ali na telefonu obiskovalca, tako da se postaje med seboj ne motijo. Zasloni naj bodo postavljeni tako, da jih naravna svetloba ne zastira in da ne bleščijo, prostori pa naj ohranijo svoj značaj tudi, ko so naprave izklopljene.

Ponudnik naj v elaboratu pove, kako bo uskladih tehnologijo z velikostjo prostorov, in naj predvidi rešitve, ki ne zahtevajo posegov v stene, tla in stropne spomenika.

VIZUALNA IDENTITETA

Center naj ima enotno vizualno identiteto, ki se nadaljuje od vhoda prek postaj in aplikacije do oznak in promocijskih gradiv. Identiteta naj izhaja iz obdobja moderne, iz knjižne tipografije in podobe Schwentnerjevih izdaj, ne iz splošnih tehnoloških podob. Ponudnik naj v elaboratu z besedo opiše izhodišča vizualne identitete.

AVTORSKE PRAVICE

Naročnik pridobi materialne avtorske pravice na vseh vsebinah, ki nastanejo v projektu, časovno in prostorsko neomejeno, ter izvirne datoteke vsebin. Za programsko opremo, ki jo izvajalec uporabi kot obstoječo rešitev, mora izvajalec zagotoviti trajno pravico uporabe za namen projekta. Pravice za arhivsko gradivo, ki ga preda naročnik, uredi naročnik. Za glasbo, posnetke in drugo gradivo, ki ga v center vnese izvajalec, uredi pravice izvajalec.

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

Center deluje brez osebnih podatkov in brez registracije. Podatki o uporabi so anonimni. Ponudnik naj navede, katere podatke bo sistem beležil.

VSEBINSKA VERODOSTOJNOST

Vse vsebine, ki se nanašajo na Schwentnerja, moderniste in njihova dela, morajo pred objavo pregledati strokovnjaki naročnika. Izvajalec mora predvideti dovolj časa za pregled in popravke. Kjer dejstva niso zanesljivo potrjena ali je vsebina domišljena (na primer pogovori), naj bo to v vsebini jasno označeno.

ZANESLJIVOST DELOVANJA

Postaje se vklopijo same in delujejo ves čas, ko je center odprt. Če ena postaja odpove, druge delujejo naprej.

VARNOST OBISKOVALCEV

Vse mora biti varno tudi za otroke: oprema trdno pritrjena, kabli skriti, robovi zaobljeni. Očala za navidezno resničnost naj se po uporabi preprosto očistijo, prostor za njihovo uporabo pa naj bo brez ovir.

POSODABLJANJE VSEBIN

Naročnik želi center s časom dopolnjevati: dodati novo pismo, fotografijo ali jezik, spremeniti besedilo ali pripraviti vsebino ob obletnici. Ponudnik naj predvidi preprost urejevalnik vsebin, s katerim to opravi osebje naročnika samo, in v elaboratu pove, katere vsebine bo mogoče spreminjati brez izvajalca.

UPORABA NAVIDEZNE RESNIČNOSTI

Očala za navidezno resničnost naj bodo pripravljena za takojšnjo uporabo, brez prijave in nastavljanja. Obiskovalec naj jih uporablja sede ali stoje na varnem mestu. Osebje naj vidi stanje baterij in naj očala preprosto napolni in očisti. Za otroke naj veljajo starostne omejitve proizvajalca, ponudnik pa naj zanje predvidi nadomestno doživetje.

DOKUMENTACIJA IN USPOSABLJANJE

Izvajalec ob predaji izroči navodila za upravljanje vsebin in opreme v slovenskem jeziku, seznam opreme z garancijskimi listi ter načrt postavitve. Osebje naročnika usposobi tako, da bo samo urejalo vsebine, preverjalo delovanje postaj in reševalo najpogostejše težave.

GARANCIJA

- Garancija na opremo in programsko opremo: najmanj 12 mesecev.

VII

Izvedba in sodelovanje z naročnikom

POTEK IZVEDBE PO FAZAH

Naročnik pričakuje, da bo izvedba potekala v jasno ločenih fazah. Ob koncu vsake faze naročnik izdelke pregleda in potrdi, preden se začne naslednja. Tak potek naročniku omogoča, da sproti vpliva na vsebino in podobo, izvajalcu pa daje varnost, da gradi na potrjenih izhodiščih.

- a) Uskladitev zasnove: izvajalec na podlagi elaborata, ogleda in pogovorov z naročnikom pripravi potrjeno razporeditev postaj po prostorih hiše in zasnovo vsebin.
- b) Raziskava in scenarij: izbor in digitalizacija gradiva, ki ga preda naročnik, scenariji za vse postaje, besedila, izbor pisem, fotografij in odlomkov.
- c) Produkcija: razvoj aplikacij, glasovi (posneti ali sintetizirani), ilustracije in animacije, 3D rekonstrukcija za navidezno resničnost, 360° posnetki hiše.
- d) Dobava in montaža: postavitve opreme v hiši, priklop in zagon.
- e) Testiranje: preizkus vseh postaj z obiskovalci, tudi z gluhihimi, naglušnimi, slepimi in slabovidnimi, ter odprava napak.
- f) Predaja: usposabljanje osebja, dokumentacija in prevzem v upravljanje.

Naročnik pričakuje, da bo ob koncu vsake faze prejel izdelek, ki ga lahko pregleda in potrdi:

FAZA	IZDELEK ZA PREGLED	POTRDITEV NAROČNIKA
Uskladitev zasnove	razporeditev postaj po prostorih, zasnova vsebin, vizualna izhodišča	potrjena zasnova
Raziskava in scenarij	izbor gradiva, scenariji postaj, besedila, scenarij srečanja	strokovni pregled vsebin
Produkcija	delujoči prototipi aplikacij, vzorci glasov, osnutek rekonstrukcije	pregled prototipov
Dobava in montaža	postavljena in priklopljena oprema	pregled postavitve
Testiranje	poročilo o testiranju z obiskovalci in odpravljenih napakah	potrditev pripravljenosti
Predaja	usposobljeno osebje, dokumentacija, garancijski listi	prevzem v upravljanje

SODELOVANJE Z NAROČNIKOM

Naročnik bo v projekt vključil strokovnjake za literarno zgodovino in obdobje moderne, predstavnike občine in turistične organizacije. Izvajalec mora z njimi redno sodelovati, pripravljati gradiva za pregled v razumljivi obliki in upoštevati njihove pripombe. Naročnik pričakuje, da bo izvajalec imenoval stalno kontaktno osebo, ki bo projekt poznala v celoti in bo dosegljiva ves čas izvedbe.

O vseh ključnih odločitvah, kot so vizualna podoba, izbor pisem in odlomkov, podoba likov v navidezni resničnosti in glasovi modernistov, se izvajalec in naročnik dogovorita skupaj. Izvajalec

naj za vsako tako odločitev pripravi predlog z možnostmi in utemeljitvijo, naročnik pa ga potrdi v dogovorjenem roku.

Naročnik zagotovi dostop do hiše in arhivsko gradivo (pisma, rokopise, fotografije in drugo gradivo o Schwentnerju in njegovi založbi), tudi gradivo, ki ga hranijo druge ustanove, z urejenimi pravicami za uporabo v centru. Gradivo preda izvajalcu najkasneje ob koncu faze uskladitve zasnove. Ponudnik naj v elaboratu navede, kaj od naročnika potrebuje in kdaj.

RAZMEJITEV MED NAROČNIKOM IN IZVAJALCEM

Za nemoten potek mora biti od začetka jasno, kdo kaj zagotovi. Spodnja razmejitev je izhodišče; ponudnik jo lahko v elaboratu utemeljeno dopolni.

ZAGOTOVI NAROČNIK	ZAGOTOVI IZVAJALEC
dostop do hiše in prostorov v času izvedbe	celotno zasnovo, scenarije in vsebine postaj
arhivsko gradivo z urejenimi pravicami za uporabo, tudi gradivo drugih ustanov	izbor in digitalizacijo predanega gradiva do 150 enot, z metapodatki
strokovni pregled vseh vsebin	raziskavo, besedila, prevode in lekturo
električne priključke na mestih postaj	strojno opremo z dobavo, montažo, priklopom in zagonom
soglasja spomeniškovarstvene službe	načrt postavitve, usklajen s spomeniškovarstvenimi pogoji
osebje za usposabljanje in prevzem	testiranje, usposabljanje, dokumentacijo in garancijo

Če naročnik česa ne more zagotoviti pravočasno, se izvajalec in naročnik dogovorita o rešitvi, ki ne ogrozi roka in kakovosti. Izvajalec naj na tveganja opozori čim prej, ne šele, ko vplivajo na izvedbo.

VIII

Kaj mora vsebovati elaborat (idejna zasnova)

Elaborat je obvezen in se ocenjuje. Ponudba mora obvezno vsebovati elaborat (idejno zasnovo), ki ga ocenjevalna komisija oceni po merilu 2 in prinaša do 50 od skupno 100 točk. Odda se ločeno, po sistemu dveh ovojnic, vsebina pa je opredeljena v poglavju VIII. Ponudba brez elaborata je nepopolna in bo izločena.

Elaborat obsega največ 15 strani A4. Grafični del (sheme, vizualizacije, reference) ni zahtevan in se ne ocenjuje. Iz njega mora biti jasno razvidno, kako bo center deloval, kaj bo obiskovalec doživel in kako ponudnik odgovarja na zahteve naročnika. Vsebovati mora:

- a) idejni koncept, rdečo nit in dramaturgijo obiska od praga hiše do zaključka;
- b) razporeditev postaj po prostorih hiše, utemeljeno na ogledu;
- c) opis vseh točk (T1–T4) z multimedijskimi vsebinami, trajanjem, zmogljivostjo in sklicem na oznake opreme in vsebin iz razpisnega popisa;
- d) zasnovo zvočne instalacije Glasovi moderne: izbor avtorjev, teme pogovorov, viri, način izdelave glasov (posneti ali sintetizirani);
- e) zasnovo srečanja v navidezni resničnosti: viri za rekonstrukcijo, izhodišča za podobo likov, vsebina pogovora, uvod za neizkušene uporabnike;
- f) zasnovo virtualnega obiska hiše in obiska na daljavo;
- g) scenarij uporabniške izkušnje od prihoda do odhoda, tudi za skupine, družine in obiskovalce brez telefona;
- h) rešitve za dostopnost, ločeno za gluhe in naglušne, za slepe in slabovidne ter za gibalno ovirane;
- i) rešitve za različne starostne skupine in večjezičnost;
- j) način umestitve opreme brez posega v spomenik;
- k) načrt izbora in digitalizacije gradiva, ki ga preda naročnik (zajem, obdelava, metapodatki, ravnanje z originali, roki);
- l) način upravljanja vsebin in opreme po predaji;
- m) terminski načrt izvedbe po fazah iz poglavja VII.

Pri vsakem poglavju naj bo navedeno, na katero zahtevo iz poglavja IV odgovarja. Zahteva, ki v elaboratu ni naslovljena, se pri ocenjevanju šteje kot neizpolnjena.

Naročnik ceni jasnost pred obsegom. Elaborat naj bo napisan tako, da ga razume tudi član komisije, ki ni tehnični strokovnjak.

NAPOTKI ZA PRIPRAVO ELABORATA

Idejni koncept naj bo predstavljen tako, da je mogoče v nekaj stavkih povedati, kaj bo obiskovalec doživel in s čim bo odšel. Naročnik pričakuje eno jasno rdečo nit, ki povezuje vse postaje, ne zbirke ločenih idej.

Opis postaj naj za vsako postajo pove, kaj obiskovalec vidi, sliši in naredi, koliko časa se na njej zadrži, koliko ljudi jo lahko uporablja hkrati in katera oprema iz razpisnega popisa jo podpira.

Kjer ponudnik predlaga drugačno rešitev, kot jo nakazuje ta naloga, naj to jasno označi in utemelji.

Scenarij uporabniške izkušnje naj obisk opiše skozi oči konkretnih obiskovalcev: šolske skupine, družine z otroki, tujega gosta, starejšega obiskovalca in obiskovalca z oviranostjo. Tako bo komisija lažje presodila, ali rešitev deluje za vse.

Terminski načrt naj bo realen in naj upošteva čas za pregled in potrditve naročnika, strokovni pregled vsebin, testiranje z obiskovalci in usposabljanje osebja.

Razporeditev postaj po prostorih naj temelji na ogledu in naj upošteva svetlobo, akustiko in dostopnost posameznih prostorov. Kjer ponudnik predlaga, da se kateri prostor ohrani brez tehnologije, naj to utemelji.

Pri srečanju v navidezni resničnosti naj ponudnik navede vire, na katerih bo gradil rekonstrukcijo, in kako bo ločil preverjeno od domišljenega. Naročnik ceni pošteno označen domislek bolj kot navidezno natančnost brez podlage.